

ORGANINIO SELENO PAŠARŲ PRIEDO „SEL-PLEX™“ ĮTAKA PENIMŲ KIAULIŲ KRAUJO MORFOLOGINIAMS IR BIOCHEMINIAMS RODIKLIAMS BEI FERMENTŲ GPx IR δ-ALRD AKTYVUMUI

Vita Šarkūnienė¹, Vaidas Oberauskas¹, Dalia Baranauskienė², Danguolė Urbšienė³, Jurgis Kulpys¹,
Vaida Andrulevičiūtė¹, Mindaugas Šarkūnas⁴

¹Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; el. paštas: vita.svedaite@lva.lt

²Biomedicininų tyrimų institutas, Kauno medicinos universitetas, Eivenių g. 4, LT-50009 Kaunas

³Gyvulininkystės institutas, Lietuvos veterinarijos akademija, R. Žebenkos g. 12, LT-82317 Baisogala, Radviliškio r.

⁴Gyvūnų sveikatingumo tyrimų laboratorija, Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas

Santrauka. Darbo tikslas buvo nustatyti organinio seleno įtaką penimų kiaulių kraujo morfologiniams ir biocheminiams rodikliams bei įvertinti fermentų glutationo peroksidazės (GPx) ir delta aminolevulino rūgšties dehidratazės (δ-ALRD) aktyvumą penimų kiaulių kraujyje. Diuroko ir landrasų veislių mišrūnai analogų principu buvo suskirstyti į dvi grupes (kontrolinę ir bandomąją, po 30 gyvulių kiekvienoje) ir augintos nuo atjunkymo (2 mėn.) iki realizavimo (5 mėn.). Abiejų grupių kiaulės šertos vienodais kombinuotaisiais pašarais. Į bandomosios kiaulių grupės pašarus buvo įmaišyta 0,3 g/kg „Sel-Plex™“ priedo. Tai šviesiai rudos spalvos natūralus, mielių pagrindu pagamintas produktas, kuriame selenas (Se) yra organinės formos (iš *Saccharomyces cerevisiae* CNCM I-3060 n° 3b8.10), aptinkamos gamtoje. Nustatyta, kad „Sel-Plex™“ priedas kiaulių kraujyje padidino seleno kiekį ir fermento GPx ($p < 0,05$) aktyvumą. Padidėjęs fermento δ-ALRD aktyvumas ($p < 0,05$) 3 mėnesių bandomųjų kiaulių kraujyje buvo susijęs su padidėjusiu hemoglobino, geležies ir bendrų baltymų ($p < 0,05$) kiekiu kraujyje. Apibendrinus tyrimų rezultatus galima teigti, kad „Sel-Plex™“ priede esantis selenas ženkliai pagerino kiaulių kraujo morfologinius ir biocheminius parametrus, tad kiaulių pašaruose gali būti naudojamas kaip antioksidantinės sistemos veiklą ir gyvulio sveikatingumą užtikrinantis funkcinio maisto elementas.

Raktažodžiai: selenas, glutationo peroksidazė, delta aminolevulino rūgšties dehidratazė, kiaulės.